

NLB Banka AD
Podgorica

Godišnji
izvještaj
2019. godina

BANK GUARANTEE EASY KLIKIN TRUST
DIGITAL SERVICES B2B EASY KLIKIN TRUST
24/7 **LJUBLJANA** QUALITY
EMPLOYEES B2B B2C KNOWLEDGE ACCESSIBILITY TRUST
FLEXIBILITY CONSULTING TRUST
SOCIAL STABILITY TRUST
RESPONSIBILITY FINANCIAL LITERACY
REGIONAL PROJECTS UP TO DATE
FLEXIBILITY EXCELLENCE
PRIVATE BANKING
PURCHASE OF RECEIVABLES
MOBILE WALLET NLB PAY BEST SERVICE
FLEXIBILITY TRUST SECURITY NLB TELEDOM
5-800+ **BELGRADE** TRUST 24/7 REGIONAL PROJECTS
FINANCIAL ADVICE **BANJA LUKA**
PURCHASE OF RECEIVABLES BANK GUARANTEE
5- REGIONAL PROJECTS B2B **KLIKIN**
327 BRANCHES PROFESSIONAL
MOBILE WALLET NLB PAY BEST SERVICE WIN-WIN
BANK GUARANTEE EXCELLENCE NLB KLIK
PROFESSIONAL B2B UP TO DATE GROWTH
EASY TRUST KNOWLEDGE ACCESSIBILITY ECOLOGY
FINANCIAL LITERACY CARE **PODGORICA** R&D SECURITY
REGIONAL PROJECTS
EASY GROWTH MENTORSHIP
NLB TELEDOM WIN-WIN DONATIONS
WIN-WIN KLIKIN SPONSORSHIP
KLIKIN GOOD DEEDS
SKOPJE B2B MOBILE BANK TRUST
NLB KLIK DIGITAL SERVICES **PRISHTINA**
GROWTH FLEXIBILITY **SARAJEVO**
MOBILE WALLET NLB PAY DIGITAL WIN-WIN
MOBILE BANKERS 24/7 HEALTH
BANK GUARANTEE
PURCHASE OF RECEIVABLES
SECURITY

NLB Banka AD Podgorica

Godišnji izvještaj

2019. godina

Opšti podaci o Banci

Opšti podaci na dan 31.12.2019. godine

Naziv	NLB Banka a.d. Podgorica
Sjedište i adresa	Bulevar Stanka Dragojevića br. 46, 81000 Podgorica
PIB	02011395
Djelatnost	Ostalo monetarno posredovanje
Broj zaposlenih	303
Broj akcionara	197
Vrijednost osnovnog kapitala	20.261.087,36 EUR
Broj akcija	11.668.734
Nominalna vrijednost akcije	1,73635695 EUR

Vlasnici sa najvećim učešćem	% vlasništva
1. NOVA LJUBLJANSKA BANKA d.d.	99,830%
2. JP " STAMBENO - KOMUNALNO PREDUZEĆE "	0,016%
3. "MEGATREND CO" sa p.o. Preduz. za intel. Usluge	0,010%
4. GIP " RADNIK " DD. BIJELO POLJE	0,005%
5. SO " BUDVA " BUDVA	0,005%
6. OG DI "VUKMAN KRUŠČIĆ" - MOJKOVAC	0,005%
7. OPŠTINSKI FOND ZAJEDNIČKIH REZERVI ULCINJ	0,005%
8. INEX " ZLATNA OBALA " - PJ SUTOMORE	0,004%
9. JZU. OPŠTA BOLNICA " BLAŽO ORLANDIĆ " BAR.	0,004%
10. HORIZON LOGISTICS U STEČAJU A.D BAR	0,004%

Odbor direktora

Archibald Kremser, predsjednik
 Marjana Usenik, zamjenica predsjednika
 Jana Benčina Henigman, član
 Martin Leberle, član
 Iztok Prelog, član
 Lotti Natalija Zupančič, član
 Polona Žižmund, član

Odbor za reviziju

Tatjana Jamnik Skubic, predsjednica
 Polona Kurtevska, zamjenica predsjednice (od 1.8.2019.)
 Rok Šturm, zamjenik predsjednice (do 31.7.2019.)
 Andreja Golubić, član
 Iztok Prelog, član (do 15.12.2019.)

Uprava

Martin Leberle, predsjednik Uprave
 Marko Popovič, član Uprave
 Dino Redžepagić, član Uprave

Revizor

Ernst & Young Montenegro d.o.o.

Mreža poslovnica

REGIJA SJEVER

	Berane	Bijelo Polje	Pljevlja	Rožaje
Adresa	Ulica Miloša Mališića bb	Ulica T. Žižića 8.	Kralja Petra bb	Ulica Maršala Tita 45/a
Broj telefona	+382 (0)51 236 010	+382 (0)50 432 096	382(0)52 322 918	+382 (0)51 271 139

REGIJA CENTAR

	Upravna zgrada	Podgorica I	Podgorica II
Adresa	Bulevar Stanka Dragojevića 46.	Bulevar Ivana Crnojevića 171.	Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 53.
Broj telefona	+382 (0)20 402 000	+382 (0)20 402 024	+382 (0)78 114 500

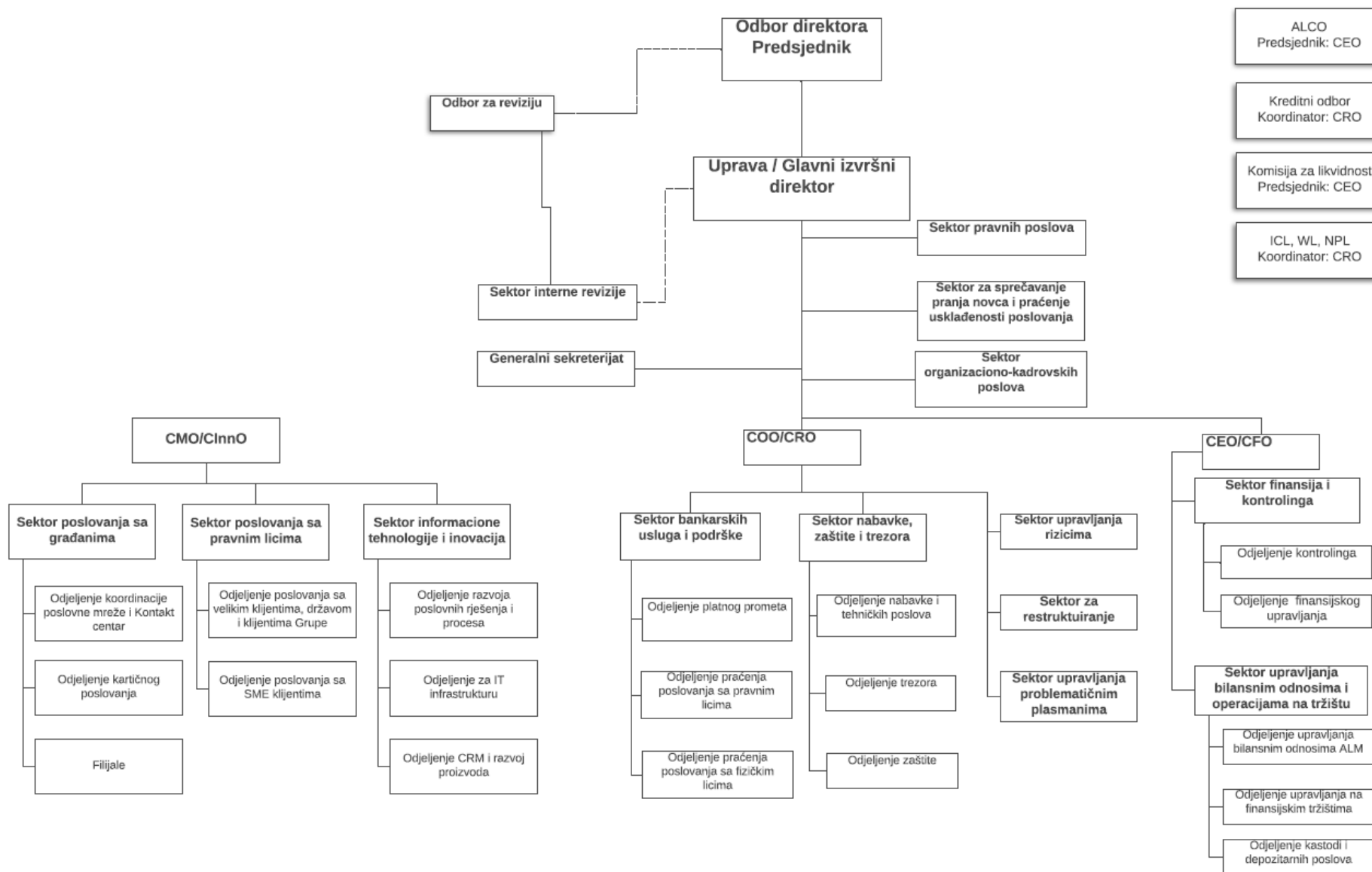
	Podgorica III	Podgorica V	Podgorica VI	Podgorica VII
Adresa	Pera Četkovića 52.	Drpe Mandića bb	Cetinjski put 20, City Kvart	Rimski trg 3
Broj telefona	+382 (0)20 656 541	+382 (0)20 633 998	+382 (0)78 114 469	+382 (0)20 671 244

	Tuzi	Nikšić
Adresa	Tuzi bb	Ulica Novaka Ramovića 17.
Broj telefona	+382 (0)20 875 028	+382 (0)40 215 357

REGIJA JUG

	Budva	Petrovac	Kotor	Tivat	Herceg Novi	Ulcinj	Bar	Cetinje
Adresa	Ulica Mediteranska 19.	Hotel Palas	Stari grad 365, Trg od oružja	Ulica Palih boraca 10.	Trg Nikole Đurkovića br 10.	Ulica 26. novembra bb	Ulica Maršala Tita 24.	Balšića pazar bb
Broj telefona	+382 (0)33 451 341	+382 (0)33 680 613	+382 (0)78 109 902	+382 (0)32 670 342	+382 (0)31 323 523	+382 (0)30 421 937	+382 (0)30 312 223	+382 (0)41 230 215

Organizaciona šema Banke na dan 31.12.2019.

Izjava Uprave NLB Banke AD Podgorica

Godinu 2019. NLB Banka AD Podgorica je otpočela snažnim podsticajem, u vidu najboljeg finansijskog rezultata postignutog u 2018. godini, od kada posluje kao članica NLB Grupe. NLB Grupa je u junu 2019. zaokružila proces privatizacije, a u novembru je proslavila prvu godišnjicu kotizacije na Londonskoj berzi.

Grupacija kojoj pripadamo pokazuje veliku posvećenost i strateški interes za ovaj region koji proizilaze iz činjenice da se međusobno razumijemo, dijelimo slične vrijednosti, poznajemo običaje i potrebe ljudi iz ovog regiona. O tome svjedoči nedavno potpisivanje Ugovora o kupovini 83,23 posto udjela Komercijalne Banke AD Beograd, koja pored značajnog učešća na tržištu Srbije posluje i na tržištima Crne Gore i Bosne i Hercegovine.

Počastvovani smo da je u 2019. godini, naša usmjerenost na klijente i na poboljšanje korisničkog iskustva, te brižno mentorstvo u traženju rješenja za finansijske potrebe klijenata, prepoznato od strane svjetski priznatog finansijskog magazina "Euromoney" koji nas proglasio nosiocem laskave titule "Najbolja banka u Crnoj Gori za 2019. godinu". Ovo priznanje urednički tim magazina Euromoney u najkraćem je argumentovao ostvarenim impresivnim rastom, superiornom efikasnošću, te značajnim progresom na polju inovacija.

Naš Super brzi online keš kredit, koji informaciju o odobrenju kredita pruža u roku od dva minuta nakon podnošenja zahtjeva za kredit putem weba ili Vibera, prepoznat je kao značajan iskorak za domaće bankarsko tržište, a koji klijenti sve radije koriste u odnosu na konzervativne načine apliciranja za kredite.

U protekloj godini sproveli smo za nas posebno važne crossborder investicije na crnogorskoj obali i tako pokazali da Grupa koja stoji iza nas, ima snažan potencijal da bude stabilan oslonac i investitorima u Crnoj Gori.

Ukazali smo na potencijal za razvoj ženskog biznisa u Crnoj Gori i najavili novu kreditnu liniju u saradnji sa Evropskom bankom za rekonstrukciju i razvoj, organizacijom NLB Biznis foruma „Žene u biznisu – nova vrijednost crnogorske ekonomije“.

Tokom godine 2019., nastavili smo sa rastom, sa jednakom efikasnošću, ali i sa daljim inovacijama.

Naša Banka je pokazala da poštuje i da uzvraća klijentima za lojalnost, uvođenjem niza povoljnosti na korišćenje proizvoda i usluga za klijente.

Raduje nas da nam klijenti i dalje najviše vjeruju kada je u pitanju rješavanje krupnih životnih pitanja, što pokazuje i pozicija lidera na tržištu u segmentu stambenih kredita. Zato smo za nove klijente, koji su nam ukazali povjerenje otvaranjem računa i prenosom svojih zarada ili penzija, s ciljem da uzvratimo zajednici u kojoj poslujemo, ali i sa namjerom da uvećamo bazu zadovoljnih klijenata, organizovali nagradnu igru u kojoj smo za glavnu nagradu poklanjali stan u novoizgrađenom stambenom kvartu u Podgorici.

Stremljenja da se pravovremeno prepoznaju potrebe klijenata dovela su nas do još jedne inovacije, otvaranja prve bezgotovinske filijale u Crnoj Gori. Sa novim konceptom filijale bićemo u prilici da još bolje razumijemo potrebe klijenata kroz ponudu inovativnih servisa i usluga koje će obezbijediti "drugačije" bankarsko iskustvo.

U decembru 2019. već su postojale naznake da će epidemija koronavirusa postati realnost i naše zemlje, regiona i cijelog svijeta, što nam je potvrdilo da su inovacije i njihovo efikasno i brzo sprovođenje neophodne kako bi bankarske usluge bile dostupne udaljeno, iz domova i kako bi klijentima uvijek bili na raspolaganju i usluzi.

Inovacije će i u narednom periodu ostati u fokusu naših aktivnosti, pored dobrobiti društvene zajednice, naših zaposlenih i naših klijenata, koje će nam uvijek biti najveći prioritet.

NLB Banka posluje na način da doprinosi povećanju kvaliteta života lokalne zajednice, preduzimajući brojne društvenoodgovorne aktivnosti koje to potvrđuju, na području zdravstva, sporta i mladih, kulture, zaštite životne sredine.

Iznad svega posvećujemo dužnu pažnju svojim zaposlenima ulažući u njihovo znanje i kvalitet života, jer vjerujemo da samo zadovoljan zaposleni može na pravi i uravnotežen način odgovoriti svojim privatnim i poslovnim obavezama.

Zajedno sa zaposlenima i snažnom Grupom ostajemo posvećeni našim klijentima, sa rješenjima za sve njihove finansijske potrebe, spremni da odgovorimo na sve izazove savremenog poslovanja – tu smo za klijente, za sve što dolazi.

Martin Leberle
Glavni izvršni direktor

SADRŽAJ

Ključni događaji	4
Poslovna aktivnost	5
Poslovanje sa pravnim licima i državom	5
Poslovanje sa fizičkim licima	5
Pozicija na tržištu	6
Analiza finansijskog rezultata	8
Ključni finansijski podaci	8
Bilans uspjeha	9
Bilans stanja	11
Upravljanje rizicima	13
Ciljevi i metode upravljanja rizicima	13
Izloženost rizicima	14
Politike upravljanja rizicima	16
Aktivnosti razvoja	17
Upravljanje kadrovima	19
Korporativno upravljanje	20
Ostalo	25
Socijalna i kadrovska pitanja	25
Pitanja životne sredine i društvene odgovornosti	25
Sprečavanje mita i korupcije	27

Ključni događaji

Januar

Banka daje mogućnost zaposlenima da svojim idejama učestvuju u kreiranju poslovanja Banke. Posredstvom "Mjesta ideja" na internoj NLB Net platformi za komuniciranje sa zaposlenima prikupljeno je više desetina ideja zaposlenih od kojih su mnoge nagrađene, a nekoliko njih je dobilo "život" već početkom 2020.

Februar

Banka je, kao jedna od banaka isplatilaca, učestvovala u procesu isplate garantovanih depozita Atlas banke i IBM banke, kod kojih je proglašen stečaj.

Mart

Završena je migracija na novi kartični procesor.

April

Lansirano je novo rješenje Kontakt centra koje omogućava dostupnost klijentima 24/7, uz integraciju postojećih i novih kanala komunikacije (poziv, email, sms, viber, web chat).

Jul

Banka je dobila nagradu "**Najbolja banka u Crnoj Gori 2019**" od strane svjetski uglednog finansijskog magazina "**Euromoney**".

Avgust

Odbor direktora donio odluku o produženju mandata na još 4 godine **Martinu Leberleu, glavnom izvršnom direktoru i Dinu Redžepagiću, izvršnom direktoru.**

Milu Bracanoviću, internom revizoru, produžen je mandat na još 4 godine.

Polona Kurtevski, NLB dd, izabrana za novog člana Odbora za reviziju NLB dd. P. Kurtevski je pokrivala više odgovornih funkcija iz domena revizije.

Septembar

Na osnovu odluke Skupštine akcionara isplaćena je redovna dividenda u iznosu od cca 7,6 miliona EUR (100% rezultata Banke iz 2018. godine).

Centralna banka na predlog Skupštine akcionara NLB Banke AD Podgorica odobrila isplatu 1 milion EUR vanredne dividende akcionarima iz akumulirane dobiti.

Oktober

Ukupna realizovana sredstva u projektu 1000+ (projekat rješavanja stambenih pitanja građana po povoljnim uslovima podržan od strane Ministarstva održivog razvoja i turizma) od strane NLB Banke iznosila su 7,5 miliona EUR, što čini 37,5% vrijednosti projekta.

Kao banka koja drži poziciju lidera na tržištu stambenih kredita, NLB Banka je u Q4 pokrenula nagradnu igru za nove klijente sa glavnom nagradom – stanom u novoizgrađenom stambenom kvartu u Podgorici.

Decembar

Otvorena nova filijala u Podgorici, prva bezgotovinska u Crnoj Gori.

Održan NLB Forum pod nazivom "**Žene u biznisu – nova vrijednost crnogorske ekonomije**".

Usvojen **Plan kapitala za 2020. godinu i strateški plan kapitala za period 2021. – 2024.**

Poslovna aktivnost

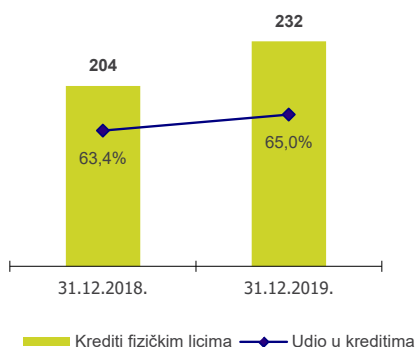
Poslovanje sa fizičkim licima

- Rekordna kreditna aktivnost, značajno iznad planirane - prvenstveno u segmentu gotovinskih kredita, uz zadržavanje leaderske pozicije u stambenom kreditiranju. Godinu je obilježila produkcija prvog online odobrenja kredita na tržištu Crne Gore;
- U segmentu kartičnog poslovanja u fokusu su bile aktivnosti usmjerene na završetak projekta migracije i unapređenje procesinga transakcija (kroz poslovanje preko istog procesora unutar NLB Grupe), uz dobru apsorpciju izazova koji su se javili na tržištu vezanih za povećan obim fraud slučajeva;
- Organizovan niz prodajnih kampanja;
- Otvorena nova poslovnica u Podgorici, sa posebnom pažnjom usmjerena na unapređenje korisničkog iskustva kroz pružanje drugačijeg doživljaja;
- Proširena ponuda usluga bankoosiguranja kroz ponudu paketa vezanih za račune građana.

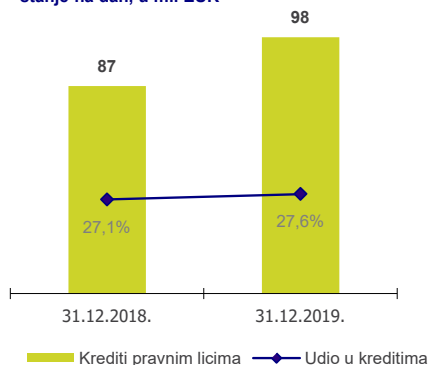
Poslovanje sa pravnim licima i državom

- Značajna kreditna podrška pravnim licima, iznad planirane; rast u odnosu na prethodnu godinu i iznad tržišnog prosjeka;
- Godinu je obilježila podrška nizu reprezentativnih projekata u segmentu turizma, kao i prvi cross border plasman u saradnji sa NLB d.d. Ljubljana; U strukturi, najveći rast je zabilježen kod kredita za likvidnost i izgradnju/ adaptaciju građevinskih objekata;
- Nivo kreditne podrške državnim projektima iznad planiranog;
- Optimizacija kreditnog procesa kroz unapređenje kratkoročnih limita;
- Dalje aktivnosti na pojednostavljenju procesa odobravanja kredita i većoj efikasnosti prodaje.

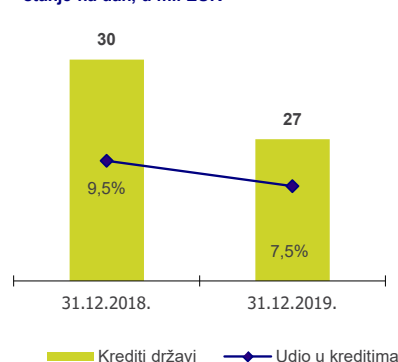
Bruto krediti fizičkim licima, stanje na dan, u mil EUR

Bruto krediti pravnim licima, stanje na dan, u mil EUR

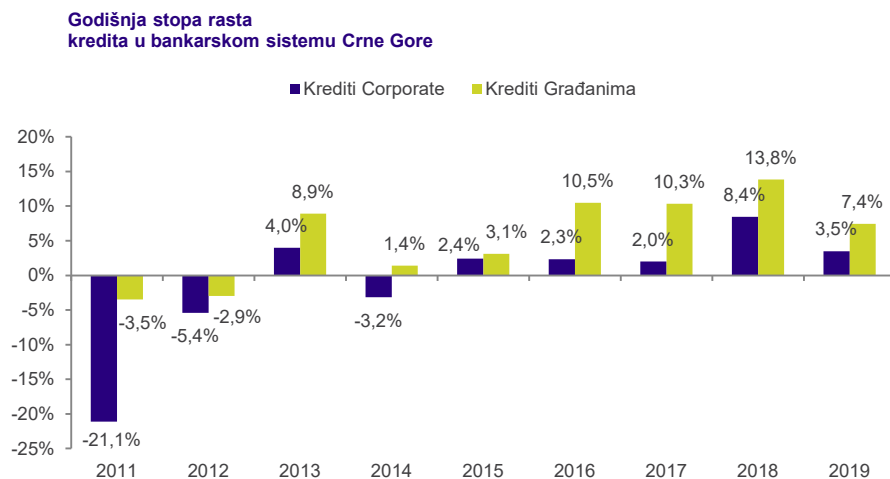

Bruto krediti državi, stanje na dan, u mil EUR

Pozicija na tržištu

Od 2015. godine se bilježe pozitivne i rastuće stope kretanja kredita bankarskog sektora Crne Gore, uz značajniji rast u segmentu kreditiranja građana.

Banka je u 2019. godini povećala tržišni udio u ukupnim bruto kreditima za 0,5 p.p. u odnosu na prethodnu godinu, uz porast tržišnog udjela u kreditima pravnim i fizičkim licima, dok je tržišni udio u kreditima državi smanjen. Stopa rasta kredita značajno je veća od stope rasta bankarskog sektora, kako kod pravnih lica (Banka: +12,3%, sektor: +3,5%), tako i kod fizičkih lica (Banka: +13,9%, sektor: +7,4%). Banka je završila godinu sa udjelom u kreditima fizičkim licima od 16,9%, uz 8,3% udjela u kreditima pravnim licima.

Rast tržišnog udjela u 2019. godini Banka bilježi i u segmentu depozita, posebno izražen u depozitima fizičkih lica. Na 31.12.2019. udio u depozitima fizičkih lica je iznosio 15,9%, dok je udio u bazi depozita pravnih lica iznosio 9,4%.

NLB Banka ad Podgorica je osvojila nagradu „Najbolja banka u Crnoj Gori 2019“, koju dodjeljuje svjetski uticajan finansijski magazin „Euromoney“.

Priznanje za banku godine “Euromoney” dodjeljuje se na osnovu više kriterijuma, među kojima se osim finansijskih pokazatelja, uzimaju u obzir tržišna pozicija, inovacije, istraživanja, nove usluge, sistem upravljanja i profesionalnost zaposlenih u finansijskim institucijama. Ključni kriterijum za dodjelu nagrade su unapređenja sprovedena u prethodnih 12 mjeseci.

Ključna dostignuća Banke:

8 miliona EUR

Neto dobit nakon oporezivanja
Porast od 7% u odnosu na prethodnu godinu.

10,9%

Rast bruto kredita nebankama
Uz rast neto kredita od 11,5% i smanjenje ispravki vrijednosti od 2,5%.

10,5%

Rast neto kamata
Uz rast na strani prihoda i uštede na strani rashoda.

15,0%

Koeficijent adekvatnosti kapitala
Snažna kapitalna pozicija, koja je i nakon isplate redovne i vanredne dividende značajno iznad propisanog minimuma.

3,3%

Rast neto naknada i provizija
Povećan obim posla praćen je i rastom neto naknada i provizija, koje bilježe rast uprkos oštroj konkurenciji.

6,1%

Udio NPL
Smanjenje udjela za 0,7 p.p.

52,1%

CIR

Blagi porast CIR-a u odnosu na prethodnu godinu. Rast neto operativnog prihoda od 8,7%, podržan je nešto bržim rastom troškova od 9,4%.

Analiza finansijskog rezultata

Ključni finansijski podaci

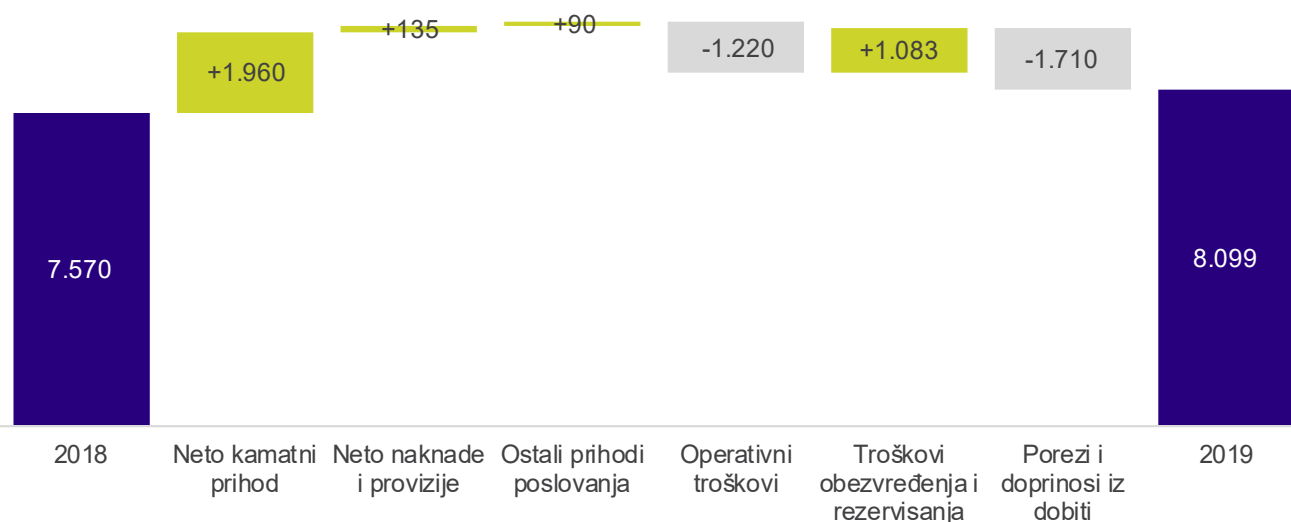
	2019.	2018.	rast
Pokazatelji bilansa uspjeha (u mil EUR)			
Neto kamatni prihodi	20,6	18,6	10,5%
Neto nekamatni prihodi	6,6	6,4	3,5%
Operativni troškovi	14,2	13,0	9,4%
Rezervacije i obezvređenja	3,5	4,6	-23,7%
Dobit/gubitak prije oporezivanja	9,6	7,5	27,3%
Dobit/gubitak nakon oporezivanja	8,1	7,6	7,0%
Pokazatelji bilansa stanja (u mil EUR)			
Bilansna suma	547,2	489,0	11,9%
Bruto krediti u nebankarskom sektoru	357,2	321,7	11,0%
Depoziti nebankarskog sektora	436,5	391,8	11,4%
Kapital	65,6	66,5	-1,3%
Ključni finansijski pokazatelji			
a) Kvalitet kreditnog portfelja			
Pokrivenost kredita rezervacijama	3,3%	3,8%	-0,5 p.p
Pokrivenost nekvalitetnih kredita rezervacijama	51,3%	57,0%	-5,6 p.p
Kreditni (C+D+E)/Ukupni krediti	6,1%	6,8%	-0,7 p.p
b) Profitabilnost			
Kamatna marža	4,4%	4,4%	0,0 p.p
Povrat na kapital/prije oporezivanja (ROE b.t.)	14,4%	11,2%	3,2 p.p
Povrat na aktivu/prije oporezivanja (ROA b.t.)	1,9%	1,6%	0,3 p.p
Povrat na kapital/poslije oporezivanja (ROE a.t.)	12,2%	11,3%	0,9 p.p
Povrat na aktivu/poslije oporezivanja (ROA a.t.)	1,6%	1,6%	0,0 p.p
c) Troškovi poslovanja			
Operativni troškovi/prosječna bilansna suma	2,7%	2,7%	0,0 p.p
Udio troškova u neto operativnom prihodu (CIR)	52,1%	51,8%	0,3 p.p
d) Likvidnost			
Likvidna aktiva/kratkoročna pasiva	43,8%	44,4%	-0,6 p.p
Likvidna aktiva/ukupna aktiva	30,1%	29,4%	0,7 p.p
e) Ostalo			
Tržišni udio po bilansnoj sumi	11,9%	11,1%	0,8 p.p
Pokrivenost neto kredita sa depozitima (LTD)	79,0%	79,0%	0,0 p.p
Sveobuhvatni koeficijent adekvatnosti kapitala	15,0%	16,5%	-1,5 p.p

NLB Banka je u 2019. godini nastavila trend stabilnog poslovanja i ostvarila neto dobit u iznosu od 8 miliona EUR, uz rezultat prije rezervacija u iznosu od 13 miliona EUR. Realizovana neto dobit je 0,5 miliona EUR ili 7% iznad prošlogodišnje. Tokom 2019. godine isplaćena je redovna dividenda u iznosu od 7,6 miliona EUR (dobit iz 2018. godine), kao i vanredna dividenda u iznosu od 1 milion EUR. Koeficijent adekvatnosti kapitala i pored isplate dividende, ostao je značajno iznad zakonskog minimuma, te na kraju 2019. godine iznosio 15% (zakonski minimum 10%). Uz punu posvećenost klijentima i inoviranu ponudu, zabilježen je značajan rast ukupnih bruto kredita - 35 miliona EUR ili 11%.

Bilans uspjeha

Rast neto dobiti generisan je rastom neto kamatnih prihoda i nižim iznosom troškova obezvrjeđenja i rezervisanja u odnosu na prethodnu godinu. Pozitivan trend i blagi porast bilježe i neto nekamatni i ostali prihodi poslovanja. Operativni troškovi su povećani, podržavajući realizovani rast prihoda, uz blago pogoršanje pokazatelja odnosa operativnih troškova i neto operativnog prihoda, koji je na kraju 2019. godine iznosio 52,1% (2018: 51,8%). Porast u odnosu na prethodnu godinu bilježe i porezi i doprinosi iz dobiti, usljed isticanja odloženog poreskog sredstva u 2018. godini.

Neto dobit - godišnja promjena, u 000 EUR

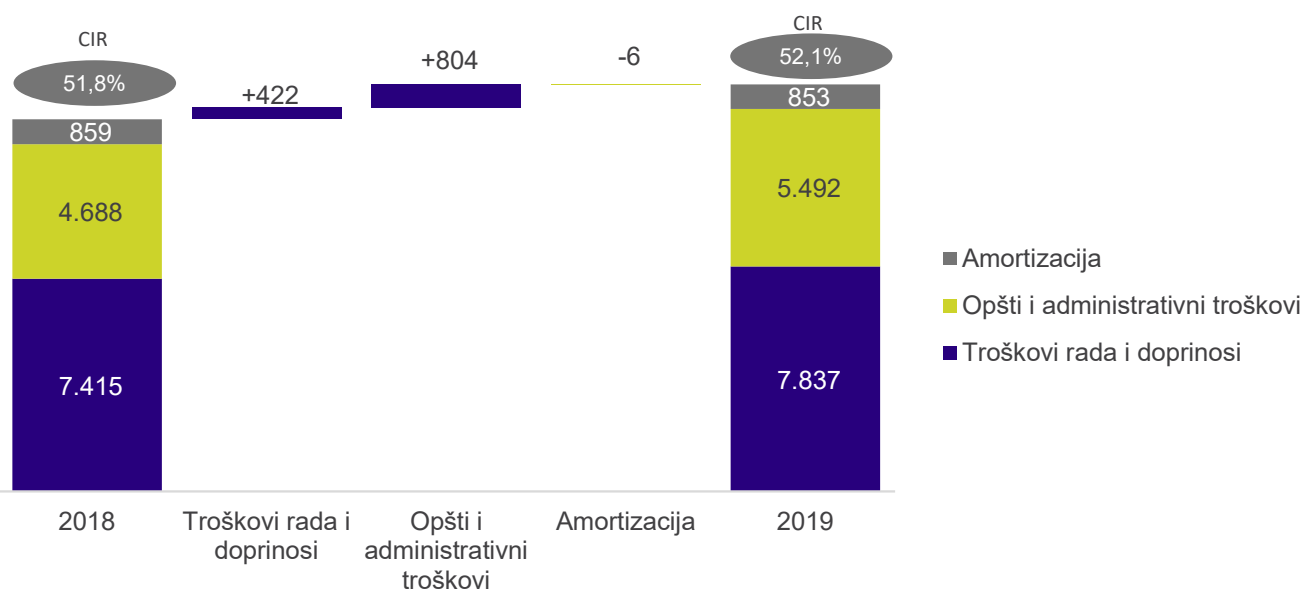

Rast *neto prihoda od kamata* većim dijelom je uzrokovan rastom kamatnih prihoda koji bilježe rast za 7%, usljed rasta i poboljšanja strukture kreditnog portfelja. Takođe, Banka je uspjela da ostvari uštede i na pasivi što je posljedica aktivnog upravljanja kroz cjenovnu politiku, ali i generalnog trenda smanjenja kamatnih stopa na tržištu.

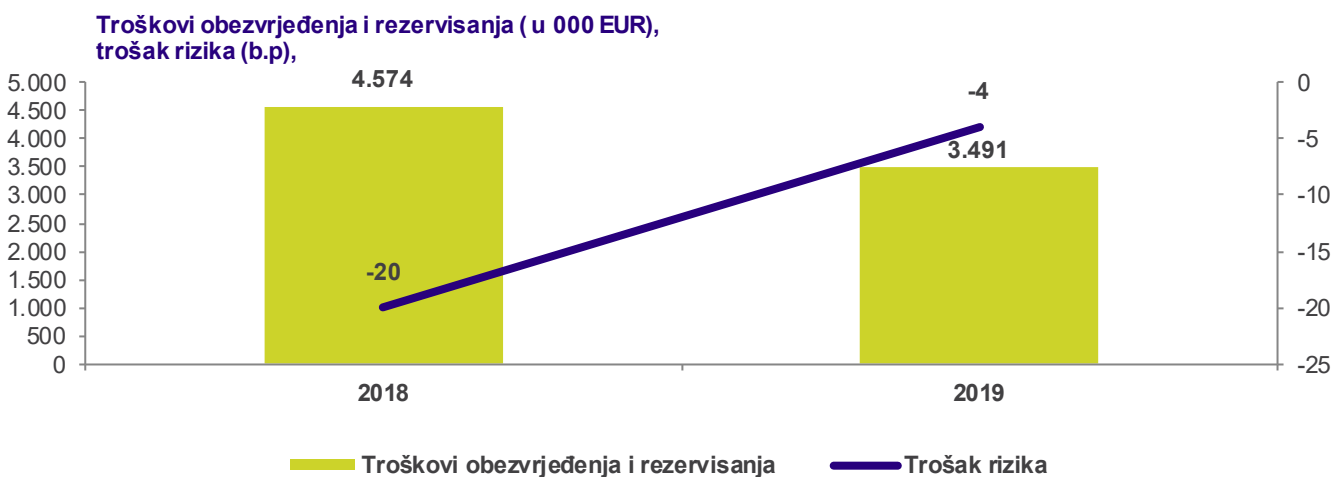
Ukupna zarada od *neto naknada i provizija* bilježi rast za 3,3%, a glavni generatori rasta bili su zarada od platnog prometa i osnovnih računa. Zarada od kartičnog poslovanja je na prošlogodišnjem nivou, dok su naknade od garancijskog poslovanja blago povećane.

Kada je u pitanju *struktura neto operativnog prihoda* i dalje je dominantna zarada od neto kamata od 75,7% (2018. 74,5%), dok je 24,3% neto operativnog prihoda ostvareno od neto nekamata (2018. 25,5%).

Operativni troškovi bilježe rast od 9,4% u odnosu na prethodnu godinu, koji je dominantno uzrokovan porastom opštih i administrativnih troškova. Porast troškova rada je posljedica jednokratnog efekta formiranih rezervacija za otpremnine u iznosu 270 hiljada EUR. CIR (kao pokazatelj pokrivenosti troškova neto prihodima) posljedično bilježi porast; na kraju 2019. godine iznosio je 52,1%, ali je i dalje značajno ispod tržišnog prosjeka.

Trošak rizika je u 2019. godini bio negativan i iznosio je -4 bazična poena. Obezvrjeđenje kredita i vanbilansa je 0,4 miliona EUR veće nego u prethodnoj godini, dok su ostala obezvrjeđenja i rezervisanja zabilježila pad u iznosu od 1,5 miliona EUR u odnosu na nivo iz prethodne godine.

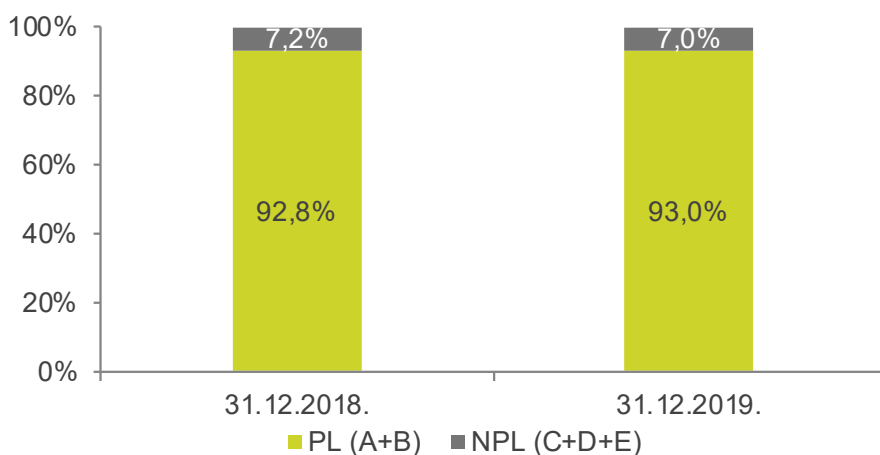
Bilans stanja

Bilansna suma, u 2019. godini nastavlja trend iz prethodne godine i bilježi rast za 11,9%, uz dalje poboljšanje produktivnosti bilansa stanja.

Ulaganja u hartije od vrijednosti bilježe povećanje za 2,6 miliona EUR.

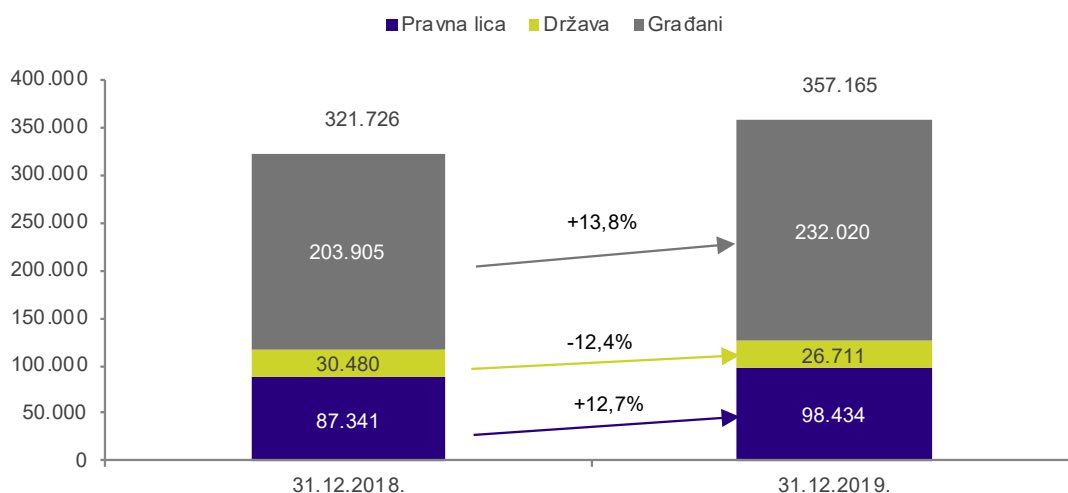
Ukupni *neto krediti nebankarskom* sektoru bilježe porast u iznosu od 35,6 miliona EUR, uz porast bruto kredita u iznosu od 35,4 miliona EUR i smanjenje ispravke vrijednosti po kreditima za 0,1 miliona EUR. Bruto kvalitetni krediti zabilježili su povećanje u iznosu od 33,7 miliona EUR, čineći 93,9% ukupnih bruto kredita na kraju 2019. godine. Udio nekvalitetnih kredita smanjen je za 0,7 p.p. u 2019. godini, čineći 6,1% ukupnih bruto kredita.

Bruto krediti nebankama bez kamata i vremenskih razgraničenja - bonitetna struktura kreditnog portfelja

Kreditni građanima bilježe stopu rasta od 14%, krediti pravnim licima povećani su za 13%, dok su krediti državi smanjeni za 12%.

Kretanje stanja bruto kredita nebankama po segmentima, u 000 EUR

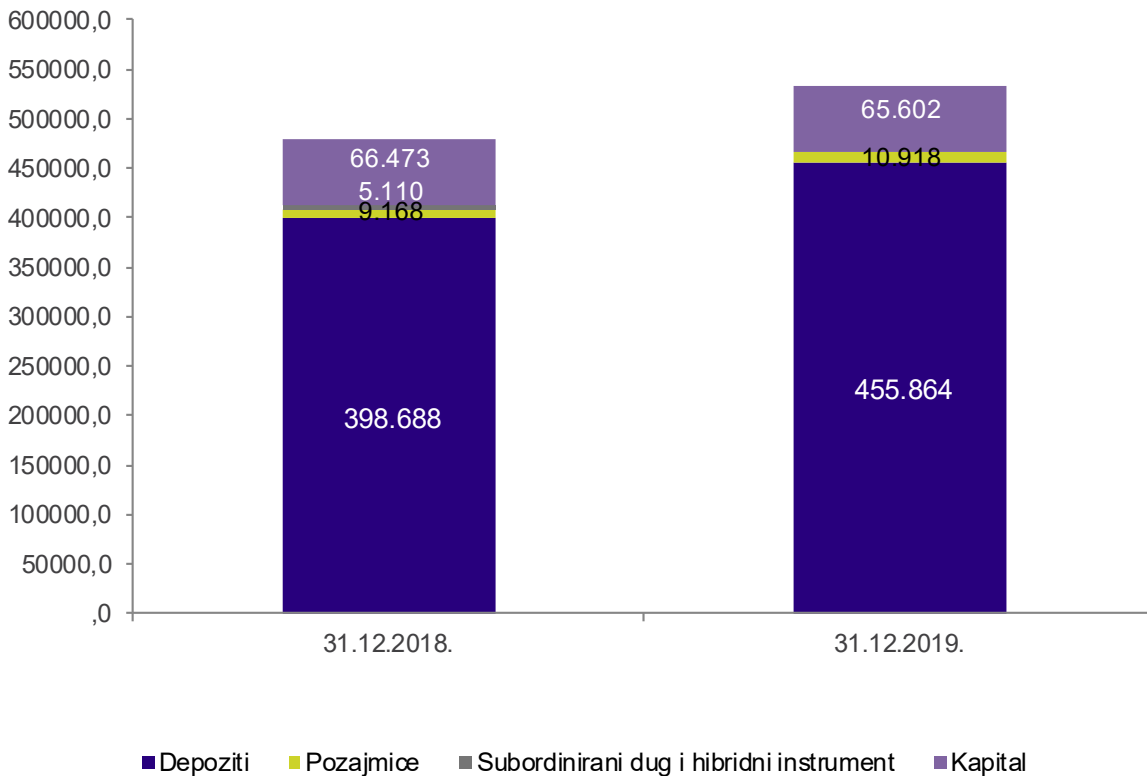
Kada su u pitanju izvori, Banka se dominantno oslanja na domaće depozite, čiji udio u ukupnim izvorima ima rastući trend. Dominantni su depoziti fizičkih lica, sa udjelom od 65%, dok depoziti pravnih lica i države čine 35% ukupnih depozita nebankarskog sektora.

Zaduženost prema Vladi Republike Crne Gore povećana je za 2,5 miliona EUR, usljed povlačenja sredstava za projekat rješavanja stambenih pitanja građana - 1000+.

Banka je u 2019. godini prijevremeno vratila subordinirani dug u iznosu od 5,3 miliona EUR.

Knjigovodstveni kapital je smanjen za 0,6 miliona EUR. Banka je isplatila cjelokupni rezultat iz 2018. godine kroz dividendu (7,6 miliona EUR), što je u momentu isplate smanjilo knjigovodstveni kapital u istom iznosu. Takođe, Banka je isplatila vanrednu dividendu u iznosu od 1 milion EUR. Sa druge strane, dobit tekuće godine iznosila je 8 mil EUR, pa je knjigovodstveni kapital blago umanjen u odnosu na nivo sa kraja prethodne godine.

Kretanje strukture izvora , u 000 EUR

Upravljanje rizicima

Ciljevi i metode upravljanja rizicima

Područje upravljanja rizicima je uređeno zakonskim pravnim aktima, internim aktima na nivou Banke, kao i usmjerenjima matične banke - NLB d.d. Ljubljana, koja važe za bankarske članice NLB Grupe. Upravljanje finansijskim rizicima se bazira na uspostavljanju odgovarajuće organizacione strukture u Banci, uspostavljanju i implementaciji kvalitetnih radnih procedura i adekvatnom sistemu internih kontrola. Odgovornost za uspostavljanje i nadzor nad okvirom za upravljanje rizicima ima Odbor direktora Banke. Odbor direktora je osnovao Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO), Kreditni odbor i Odbor za reviziju.

Cilj upravljanja pojedinačnim finansijskim rizicima (kreditni rizik, rizik likvidnosti, tržišni rizik, operativni i rizik zemlje) jeste minimiziranje rizika, uz postizanje projektovanih poslovnih i finansijskih rezultata i optimalnu upotrebu kapitala.

Proces upravljanja rizicima je regulisan i internim aktima koji definišu ciljeve upravljanja, metodologije i način praćenja pojedinih vrsta finansijskih rizika. Navedena interna akta (politike, procedure, metodologije) usvaja Odbor direktora Banke. U hijerarhiji internih akata koja pokrivaju područje upravljanja finansijskim rizicima, posebno mjesto zauzimaju Strategija upravljanja rizicima, Rizik apetit, Interni sistem limita i pojedinačne Politike za upravljanje rizicima.

Rizik apetit daje smjernice o tome koji konkretni rizici i do koje mjere su prihvatljivi ili neprihvatljivi za Banku. Takav okvir omogućava donošenje strateških i operativnih odluka na nivou cijele organizacije. Rizik apetit se definiše kroz *kvalitativne i kvantitativne ciljeve*, usklađene sa poslovnom strategijom Banke.

Strategija upravljanja rizicima definiše načine na koje Banka preuzima rizike u svojim poslovnim aktivnostima. Osnovna svrha strategije upravljanja rizicima je definisanje ključnih pretpostavki / orijentacija u preuzimanju rizika, u cilju ostvarivanja strateških poslovnih ciljeva.

Strateški cilj Banke je izgradnja dugoročno održivog poslovanja, a strategija upravljanja rizicima jeste potpora ovom strateškom cilju Banke. Prema strategiji upravljanja rizicima, Banka prudenciono preuzima rizike i obezbjeđuje dugoročno profitabilno poslovanje, vodeći računa o odnosu preuzetog rizika i ostvarenog prinosa.

Metode upravljanja finansijskim rizicima su definisane internim aktima Banke, prvenstveno kroz pojedinačne politike/metodologije upravljanja finansijskim rizicima.

U dijelu upravljanja kreditnim rizikom, jedan od alata upravljanja jeste analiziranje pojedinačnih zahtjeva za odobrenje plasmana, donošenje odluke o bonitetu klijenta i utvrđivanje limita izloženosti. Generalno, opredjeljenje Banke je da ograniči svoju izloženost prema pojedinačnim klijentima ili tzv. grupama povezanih lica do najviše 10% kapitala Banke, čime se postiže disperzija rizika. Takođe, Banka nastoji da svoje plasmane usmjeri prema pojedinačnim klijentima, na način da se postigne što je moguće bolja diverzifikacija portfolija i u kontekstu izloženosti Banke prema pojedinačnim granama privrede.

U dijelu rizika likvidnosti, **ciljevi upravljanja** uključuju: obezbjeđivanje likvidnosti Banke na kratak i dugi rok, obezbjeđenje izvršavanja svih dospjelih obaveza, korišćenje najpovoljnijih izvora sredstava za izvršavanje dospjelih obaveza, poštovanje zakonskih kriterijuma i regulatornih zahtjeva, odnosno standarda na nivou Grupe NLB, kao i internih kriterijuma i ciljeva definisanih Politikom, odnosno drugim aktima Banke koji uređuju područje likvidnosti. Banka je definisala Plan upravljanja likvidnošću u vanrednim tj. nepredviđenim situacijama. Banka upravlja rizikom likvidnosti održavajući odgovarajuće novčane (likvidne) rezerve, praćenjem planiranih i stvarnih novčanih tokova i održavanjem adekvatnog odnosa ročnosti finansijskih sredstava i finansijskih obaveza.

U dijelu tržišnih rizika (rizik deviznog kursa i rizik kamatne stope), cilj Banke je ograničavanje potencijalnog gubitka zbog promjena u nivou deviznih kurseva kamatnih stopa na tržištu na nivo koji je prihvatljiv u pogledu rezultata poslovanja i adekvatnosti kapitala Banke. Upravljanje kamatnim rizikom se postiže usmjeravanjem poslovnih aktivnosti (cjenovni uslovi, ročnost plasmana i obaveza) na način koji obezbjeđuje da izloženost riziku bude na prihvatljivom nivou. Banka na dnevnom nivou prati i vrši usklađivanje sredstava i obaveza u pojedinačnim valutama (upravljanje valutnim rizikom).

U dijelu operativnih rizika, **cilj** Banke je ograničiti obim potencijalnih gubitaka iz operativnih rizika, odnosno gubitaka koji su posljedica neadekvatnih internih sistema, procesa i kontrola, slabosti i propusta u izvršavanju poslova, protivpravnih radnji i spoljnih događaja i ograničiti vjerovatnoću njihove realizacije na nivo koji je za Banku prihvatljiv sa aspekta finansijske štete, a posredno i sa aspekta očuvanja ugleda Banke. Upravljanje operativnim rizicima se postiže mjerenjem i praćenjem gubitaka koji proizilaze iz operativnog rizika i identifikacijom i ocjenjivanjem nivoa operativnih rizika sa kojima se Banka suočava u svom poslovanju, za koje se, zavisno od utvrđenog nivoa rizika, utvrđuju adekvatne mjere za savlađivanje.

Cilj upravljanja **rizikom zemlje** je ograničavanje nivoa potencijalnih gubitaka usljed izlaganja Banke riziku zemlje, po osnovu plasiranja sredstava prema licima i institucijama sa sjedištem/ prebivalištem izvan zemlje. Banka uspostavlja i prati limite za izloženost prema dužnicima u pojedinačnim zemljama.

Izloženost rizicima

Izloženosti Banke prema pojedinačnim tipovima finansijskog rizika su usklađene sa apetitom rizika.

Kreditni rizik predstavlja rizik da dužnici neće biti u mogućnosti da dugovanja prema Banci izmire u potpunosti i na vrijeme, što bi imalo za rezultat finansijski gubitak. Kreditni rizik pojedinačnog dužnika se izražava kroz bonitetnu klasu dužnika. Određivanje bonitetne klase (A, B, C, D, E) prethodi procesu odobravanja plasmana.

Učešće svake bonitetne klase u kreditnom portfoliju Banke na dan 31.12.2019. godine je prikazan niže:

	Kreditni plasmani %	Ispravka vrijednosti%
A	69,8%	15,4%
B	24,1%	11,8%
C	3,5%	21,2%
D	0,2%	3,4%
E	2,4%	48,2%
	100%	100%

Jedan od indikatora kreditnog rizika jeste učešće tzv. nekvalitetnih kredita u ukupnom kreditnom portfoliju Banke. Nekvalitetnim kreditima se smatraju krediti za koje je utvrđen bonitet C, D i E. Procenat nekvalitetnih kredita (bonitet C, D, E) na 31.12.2019. godine iznosi 6,1%. Reprogramirane izloženosti Banke na dan 31.12.2019. godine su na nivou od 13.939 hiljada EUR.

Rizik likvidnosti predstavlja rizik da Banka neće moći da isplati dospelje obaveze u svakom trenutku.

Na dan 31.12.2019. godine, Banka je imala neblokirane likvidne rezerve u iznosu 150.091 hiljada EUR. Neblokirane likvidne rezerve obuhvataju stanje sredstava na žiro računu Banke, stanje na korespodentskim računima Banke, gotovinu u blagajni i stanje kupljenih dužničkih hartija od vrijednosti. Rezultati stresnog testiranja likvidnosti na 31.12.2019. godine pokazuju veoma povoljnu likvidnosnu poziciju, s obzirom da izračun pokazuje da su likvidne rezerve Banke za čak 45,54% veće u odnosu na potencijalne odlive koje bi Banka imala u stresnim uslovima u periodu od tri mjeseca.

Tržišni rizici (rizici cijena) se odnose na rizik da određene promjene tržišnih cijena, kao što su promjene kurseva stranih valuta i promjene kamatnih stopa na tržištu, mogu da utiču na visinu prihoda Banke ili na vrijednost finansijskih instrumenata. U tom smislu, govorimo o valutnom riziku, riziku kamatne stope i credit spread-u.

Izloženost **valutnom riziku** je na niskom nivou. Obim poslovanja sa stranim valutama je sam po sebi na nižem nivou. Takođe, razlika između sredstava i obaveza u pojedinačnim valutama se kreće u okviru propisanih limita. Na 31.12.2019. godine, najveća izloženost se vezuje za valutu dansku krunu. Neto pozicija u danskoj kruni, kao razlika između sredstava i obaveza Banke u ovoj valuti je bila na nivou od 194 hiljada EUR (0,42% regulatornog kapitala Banke; limit 2% regulatornog kapitala).

Izloženost **riziku kamatne stope** se izračunava metodom tzv. standardizovanog kamatnog šoka. Rezultati izračuna za 31.12.2019. godine su 1.106 hiljada EUR (2,4% regulatornog kapitala Banke; limit 20% regulatornog kapitala). Navedeni metod projektuje potencijalne promjene ekonomske vrijednosti kapitala Banke u slučaju nepovoljnih promjena tržišnih kamatnih stopa za 200 bazičnih poena. Pored navedenog metoda, Banka izračunava i efekte koje bi potencijalna promjena tržišnih kamatnih stopa imala na neto kamatne prihode Banke.

Politike upravljanja rizicima

Politike upravljanja rizicima su dio sveobuhvatnog i pouzdanog sistema upravljanja rizicima, koji je uključen u sve poslovne aktivnosti Banke i koji obezbjeđuje da profil rizika Banke bude uvijek u skladu sa rizik apetitom, odnosno sklonošću Banke za preuzimanjem rizika. Politike i sistemi upravljanja rizikom se redovno sagledavaju kako bi odrazili promjene u tržišnim uslovima, proizvodima i uslugama koje se nude. Usvajanje strategije i politika za upravljanje rizicima je u nadležnosti Odbora direktora Banke.

Najznačajnije politike kojima se uređuje područje upravljanja rizicima u Banci su:

- Politika upravljanja kreditnim rizikom NLB Banke AD Podgorica,
- Politika upravljanja likvidnošću NLB Banke AD Podgorica,
- Politika upravljanja rizikom kamatne stope NLB Banke AD Podgorica,
- Politika upravljanja valutnim rizikom NLB Banke AD Podgorica,
- Politika upravljanja operativnim rizikom NLB Banke AD Podgorica,
- Politika upravljanja rizikom zemlje NLB Banke AD Podgorica,
- Politika investiranja u hartije od vrijednosti bankarske knjige NLB Banke,
- Politika upravljanja nefinansijskim rizicima.

Pored navedenih politika, u Banci se primjenjuju i različite metodologije i procedure za upravljanje rizicima.

Aktivnosti razvoja

Jednu od strateški važnih oblasti za poslovanje Banke predstavljaju aktivnosti na razvoju i unapređenju poslovanja, prije svega kroz inovacije i unapređenja na području informacione tehnologije, približavajući se cilju digitalnog poslovanja u svakodnevnoj poslovnoj praksi. Informaciona tehnologija posljednjih decenija predstavlja najdinamičniju oblast razvoja u svijetu i ima vitalnu ulogu u pružanju podrške poslovnim procesima, prenosu znanja, primjeni inovativnih rješenja, digitalizaciji i optimizaciji procesa/rješenja i unapređenju poslovanja uopšte. Kroz sinergiju razvojnih planskih aktivnosti, definisanih u Banci, trasirani su dalji pravci i u znatnoj mjeri započeti procesi simplifikacije, ubrzanja i sigurnosti, sve u cilju pružanja kvalitetnije i efikasnije usluge klijentima.

U 2019. godini uspješno je realizovano niz infrastrukturnih i aplikativno - tehnoloških projekata, u cilju obezbjeđenja veće sigurnosti cjelokupnog informacionog sistema i pružanja kvalitetnije IT podrške poslovnim procesima i razvojnim inicijativama, kroz postupke optimizacije postojećih i uvođenja novih inovativnih rješenja. Sinergija na nivou NLB Grupe i pružanje jedinstvene i inovativne usluge klijentima u regionu je bila prepoznat cilj u okviru koga je realizovano niz aktivnosti koje su doprinjele većoj internoj efikasnosti i boljem korisničkom iskustvu klijenata u krajnjem. Veći stepen automatizacije poslovnih procesa, digitalizacija i mjerenje procesa po svakoj aktivnosti i korisniku su aktivnosti na kojima Banka svakodnevno radi. Kao rezultat realizovanih aktivnosti, Banka je u mogućnosti ponuditi klijentima kreditne proizvode sa rokom odobravanja do 1 h putem digitalnih kanala (web i viber).

Na grupnom nivou je realizovana unifikacija hardverske opreme i zajednički nastup pri nabavci iste u cilju smanjenja troškova i lakšeg upravljanja dobavljačima opreme. Postojeći servis Extraneta servisa (interne mreže NLB Grupe) biće unaprijeđen kroz veći kapacitet linka, što će stvoriti pretpostavke za dalju integraciju servisa i implementaciju zajedničkih servisa i aplikacija u Grupi za sve klijente regiona.

U segmentu infrastrukturnih projekata posebna pažnja je posvećena povećanju sigurnosti i raspoloživosti cjelokupnog informacionog sistema, kroz realizaciju više značajnih aktivnosti, obezbjeđujući na taj način unapređenje bezbjednosti i raspoloživosti cjelokupnog sistema. Vodeći računa o stabilnosti i pouzdanosti infrastrukturnog sistema realizovane su planirane investicije kako bi sistem ostao na maksimalnom nivou raspoloživosti. Takođe, u velikoj mjeri je realizovana sinergija sa NLB Grupom u domenu planiranja i realizacije sigurnosnih aktivnosti.

U dijelu aplikativno tehnoloških rješenja značajan dio aktivnosti odnosio se na podršku implementaciji softverskog rješenja za razvoj i implementaciju interfejsa core softverskog rješenja sa drugim rješenjima, čime je Banka obezbijedila visok stepen fleksibilnosti pri uvođenju novih rješenja i praktično stvorila pretpostavke za dalju uspješnu digitalizaciju i primjenu kako PSD2 direktive tako i jednostavniju i bržu implementaciju budućih korisničkih aplikacija. Započeta je implementacija novih aplikativnih rješenja na digitalnoj platformi (backbase) kojom će se omogućiti jednostavnija i brža implementacija modernih i skalabilnih front-end rješenja i digitalnih kanala za komunikaciju sa klijentom. Implementacija ekspertskog scoring modela za fizička lica je za cilj imala optimizaciju procesa i brže donošenja odluke za gotovinske plasmane fizičkim licima.

U cilju podrške unapređenja upravljanja izvještavanjem (upravljačkih izvještaja) i planiranjem, kroz implementaciju seta izvještaja u BI DWH sistemu je postignut značajan napredak u procesu izvještavanja prema NLB Grupi.

Stvorene su osnovne pretpostavke za unapređenje procesa razvoja, inovacija i optimizacije procesa u Banci kroz već započete i planirane projekte u narednom periodu.

Unaprijeđeno je i procesno vođenje preostalih poslovnih procesa kroz njihovu implementaciju u DMS sistemu, čime je obezbijeđeno sistematsko i strukturno odvijanje istih. Značajan napredak je postignut u dijelu unapređenja kvaliteta i brige o podacima kroz redovnu kontrolu definisanih KPI uz konstantno praćenje i unapređenje kvaliteta podataka.

Core softversko rješenje je unaprijeđeno sa velikim brojem razvojnih i izvještajnih funkcija u saradnji sa ostalim poslovnim sektorima Banke.

Upravljanje kadrovima

Zaposleni u brojkama

303

Ukupan broj zaposlenih na 31.12.2019.

80%

Obrazovanje više od srednje škole

67%

Polna struktura u korist žena

42

Prosječna starost zaposlenih

12

Prosječan radni staž u Banci

13%

Stopa fluktuacije

Upravljanje potencijalom zaposlenih je najznačajnija funkcija u organizaciji, zbog čega je potrebno da se kontinuirano investira u profesionalni razvoj zaposlenih i podstiče njihov timski duh.

Tokom 2019. godine Banka je razvijala programe eksternih edukacija uz pomoć konsultanata na tržištu Crne Gore i u inostranstvu, a posebnu pažnju je posvetila internom prenosu znanja u Banci, kao i u NLB Grupi.

Akcentat edukacije je bio na prodajnom segmentu Banke, razvoju optimizacije poslovanja, unapređenju liderskih vještina, povećanju sinergije timskog rada.

Banka podržava i motiviše razvoj zaposlenih i kroz promociju interne mobilnosti.

U 2019. godini Banka je započela i projekat Polugodišnje rotacije zaposlenih na poziciji komercijalista-blagajnik, u cilju sticanja i razmjene iskustva.

Nastavljena je promocija najvažnijih vrijednosti za unapređenje organizacione kulture, kao i uvođenje mentorstva kao metod prenosa znanja, u cilju postizanja boljih timskih rezultata rada u pozitivnom radnom okruženju.

Banka kontinuirano radi na optimizaciji organizacione infrastrukture, kako bi omogućila efikasnije upravljanje unutrašnjim resursima u skladu sa novim trendovima na tržištu.

Korporativno upravljanje

1. U Banci je na snazi Politika korporativnog upravljanja, koja je javno objavljena na stranici <https://api.nlb.me/files/1509978560-politika-korporativnog-upravljanja-nlb-banke-ad-podgorica.pdf>

Sva interna akta koja potpomažu sprovođenju Politike korporativnog upravljanja definisana su Statutom NLB Banke, poslovnica o radu organa upravljanja (Skupština, Odbor direktora, Uprava) i njihovih tijela, Kodeksom ponašanja NLB Grupe, koji obavezuje Banku, kao članicu NLB Grupe, kao instituciju i sve njene zaposlene da sprovode zakonito i transparentno poslovanje u svim segmentima, Politikom o sponzorstvima i donacijama u NLB Banci ad Podgorica, te brojnih akata iz domena upravljanje kadrovima, kao i Interne revizije, nezavisnog organizacionog dijela, direktno odgovornog Odboru za reviziju i Odboru direktora.

2. Politikom korporativnog upravljanja i Kodeksom ponašanja u NLB grupi, definisano je više elemenata, koja nijesu izričito propisana zakonom, ali se koriste u cilju unapređenja korporativnog upravljanja i ukupnog poslovanja. Posebno se kao bitan princip u segmentu Sistema podjele odgovornosti i ovlašćenja između rukovodećih i nadzornih tijela NLB Banke ističe Uprava, koja dnevno upravlja bankom, iako Zakon o privrednim društvima niti Zakon o bankama to izričito ne propisuje. Shodno navedenom, Banka ima najmanje dva izvršna direktora (članovi Uprave) od kojih je jedan glavni izvršni direktor (predsjednik Uprave) i koji djeluju kao Uprava Banke. Uprava Banke vodi, predstavlja i zastupa Banku samostalno i po vlastitoj odgovornosti, za šta ima puna ovlašćenja u skladu sa statutom i poslovníkom o svom radu. Odluke iz svoje nadležnosti, članovi Uprave po pravilu donose jednoglasno, a u slučaju da nije postignuta jednoglasnost i nije statutom drugačije definisano, odlučuje većinom glasova. U slučaju istog broja glasova, odlučuje glas predsjednika Uprave.
Od ostalih principa, koja nijesu izričito propisana zakonom, treba navesti:
 - Obaveza otkrivanja sukoba interesa i nezavisnosti članova Odbora direktora i Uprave Banke;
 - Preuzeta obaveza Odbora direktora da ocjenjuje svoju efikasnost;
 - Briga o zaposlenima u Banci (sa pratećom strategijom i aktima) se oslanja na savremeni pristup upravljanja sposobnostima zaposlenih koji su temeljni izvor konkurentne prednosti i uspješnog rada, ugleda Banke i održivog razvoja;
 - Definisanje strategije komunikacije i druge forme društvene i politike zaštite životne sredine.
3. Kodeks ponašanja u NLB Grupi i brojna pod-akta, između ostalog definišu: Izbjegavanje neprihvatljivih praksi; Izbjegavanje sukoba interesa; Poštovanje zakonskih i drugih važećih propisa; Zakonito upravljanje imovinom; Etičnost, Društvenu odgovornost i dr. Kodeks ponašanja NLB Grupe predstavlja skup pravila koja svaki zaposleni NLB Grupe mora da razumije i da poštuje.

Kodeks rezimira vrijednosti i predviđa Osnovna načela ponašanja na kojima se zasnivaju poslovanje i djelovanje NLB Grupe. Dakle, Kodeks pruža uputstva za naše svakodnevne postupke i pomaže nam da razumijemo šta se u NLB Grupi očekuje od svakog zaposlenog i od drugih interesnih strana. Na ovaj način, on takođe definiše i šta je presudno za ispunjenje dugoročne strategije razvoja NLB Grupe i njenog odgovornog ponašanja kojim održavamo povjerenje naših klijenata, zaposlenih, interesnih strana i društvenog okruženja u kom NLB Grupa posluje.

Kodeks jasno definiše očekivanja od svakog zaposlenog u NLB Grupi, a takođe propisuje i standarde koji se očekuju u našem odnosu sa interesnim stranama i uputstva i smjernice u našem svakodnevnom radu i poslovanju NLB Grupe. NLB Grupa posluje u sektorima koji su visoko regulisani zbog neophodnog obezbjeđivanja finansijske stabilnosti i sprječavanja sistemskih rizika. NLB Grupa je svjesna da je usklađenost poslovanja osnova njene poslovne djelatnosti. Od svih zaposlenih se očekuje da poznaju međunarodne standarde, važeće zakone, pravila i propise u svim oblastima, kao i profesionalne standarde sa kojima moraju da se upoznaju tokom svog rada.

Nelojalne poslovne prakse i slični neprihvatljivi postupci imaju negativan uticaj na povjerenje naših klijenata i narušavaju reputacije NLB Grupe i mogu Banku da izlože regulatornim mjerama, novčanim kaznama ili drugim negativnim posljedicama. Dakle, svi zaposleni u NLB Grupi su lično odgovorni i obavezni da djeluju u skladu sa važećim propisima, internim pravilima, procedurama i uputstvima da slijede duh, namjenu i pravila navedena u njima.

Banka nije imala poznatih odstupanja od pravila korporativnog upravljanja tokom 2019. godine, jer su svi navedeni principi sprovedeni upravo kako su propisani, uz poštovanje zakonske regulative i pozitivnih pravila poslovne prakse.

Organi upravljanja

Skupština akcionara

Skupštinu akcionara NLB Banke čine svi akcionari, odnosno njihovi punomoćnici, koji nezavisno od broja i klase akcija koje posjeduju imaju pravo da prisustvuju sjednici Skupštine. Većinski akcionar NLB Banke je NLB d.d. Ljubljana.

Rad Skupštine regulisan je Poslovnikom o radu Skupštine akcionara NLB Banke AD Podgorica i Statutom NLB Banke AD Podgorica. Skupština zasijeda prema potrebi, a najmanje jedanput godišnje.

Skupština akcionara je zasijedala jednom u 2019. godini.

Na redovnoj sjednici, održanoj 14.6.2019. godine, Skupština je usvojila izmjene i dopune Statuta NLB Banke AD Podgorica, razmatrala Godišnji izvještaj o poslovanju sa izvještajem nezavisnog spoljnog revizora za 2018. godinu, usvojila odluku o raspodjeli ostvarene dobiti NLB Banke AD Podgorica po godišnjem računu za 2018. godinu u ukupnom iznosu od 7.569.965,04 EUR, za isplatu dividende akcionarima NLB Banke AD Podgorica, usvojila odluku o isplati vanredne dividende iz akumulirane dobiti u iznosu od 1.020.994,31 EUR, usvojila odluku o priznavanju u osnovni kapital viška rezervi u iznosu od 2.999.517,66 EUR i u skladu sa Zakonom o privrednim društvima Crne Gore usvojila odluke o razrješenju i izboru članova Odbora direktora.

Odbor direktora

Najvažniji zadaci Odbora direktora NLB Banke su ostvarenje strateških usmjerenja, kao i povjerenje vlasnika i poslovnih partnera u funkcionisanje Banke. Odbor direktora NLB Banke obavlja zadatke iz svoje nadležnosti u skladu sa zakonima, koji uređuju poslovanje banaka i poslovnih društava, kao i Statutom NLB Banke.

Odbor direktora se sastoji od sedam članova i, u skladu sa zakonskim propisima, ispoštovana je odredba o broju članova Odbora koji su nezavisni od Banke.

Članovi Odbora direktora nijesu u sukobu interesa.

Odbor direktora je tokom 2019. godine održao 24 sjednice (uključujući vanredne i korespodentske sjednice) i ispoštovao zakonsku obavezu da se sjednice Odbora direktora održavaju najmanje jednom mjesečno.

Tokom izvještajnog perioda, rad Odbora direktora je bio usmjeren na aktivnosti, koje su se odnosile na realizaciju zadataka i ciljeva, utvrđenih u dugoročnim strateškim i godišnjim planskim dokumentima u Banci i na nivou NLB Grupe.

Odbor direktora je redovno razmatrao: mjesečne poslovne i finansijske izvještaje, izvještaje o izloženosti i upravljanju rizicima, mjesečne i kvartalne izvještaje o aktivnostima preduzetim na sprovođenju strategije naplate najvećih problematičnih plasmana za pravna i fizička lica.

Redovno su razmatrani izvještaji koji se odnose na kontrole i realizaciju preporuka spoljnje revizije, Centralne banke Crne Gore i Interne revizije Banke, izvještaji interne revizije, kao i kvartalni izvještaji vezani za praćenje usklađenosti poslovanja i sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma.

Odbor direktora je redovno razmatrao i materijale sa sjednica Odbora za reviziju, koji su i u nadležnosti Odbora direktora i na redovnim sjednicima je neposredno informisan o ostalim aktivnostima koje se odnose na rad Odbora za reviziju.

Odbor direktora je odlučivao o odobrenju limita i kreditnim plasmanima za klijente Banke za izloženosti iznad 10% sopstvenih sredstava Banke, a poseban fokus u radu Odbora direktora bio je usmjeren na rješavanje problematičnih plasmana.

Odbor direktora je donosio odluke o sazivanju Skupštine i utvrđivao predloge odluka za Skupštinu akcionara Banke.

Sa ciljem usklađivanja sa zakonskom regulativom i standardima NLB d.d., Odbor direktora je razmatrao i usvojio više internih akata, odnosno njihovih izmjena i dopuna.

Odbor direktora upravlja u skladu sa najvišim etičkim standardima upravljanja i uzimajući u obzir sprečavanje konflikta interesa.

Odbor za reviziju

Prati i priprema predloge odluka za Odbor direktora iz domena finansijskog izvještavanja, internih kontrola i upravljanja rizicima, interne revizije, usklađenosti poslovanja i eksterne revizije i vrši nadzor nad izvršavanjem naloga regulatora.

Sjednice Odbora se održavaju po potrebi, a najmanje jedanput kvartalno i po pravilu prije sjednice Odbora direktora. Tokom 2019. godine je održano 10 sjednica, uključujući vanredne i korespodentske sjednice.

Uprava

Uprava vodi, predstavlja banku, nezavisno i na sopstvenu odgovornost za ono što je ovlašćena u skladu sa zakonskim odredbama, Statutom Banke i Pravilnikom o organizaciji Banke.

Poslovníkom o radu Uprave NLB Banke definišu se nadležnosti i odgovornosti za odlučivanje, predstavljanje i zastupanje, kao i način rada Uprave Banke.

Upravu čine Martin Leberle (glavni izvršni direktor i predsjednik Uprave), Marko Popović (izvršni direktor i član Uprave) i Dino Redžepagić (izvršni direktor i član Uprave). Odgovornost predsjednika i članova Uprave je podijeljena po organizacionim djelovima, odnosno poslovnim područjima iz njihove nadležnosti.

Martin Leberle, predsjednik Uprave je neposredno nadležan za sljedeća poslovna područja: finansijsko upravljanje i kontroling, upravljanje bilansnim odnosima i operacijama na finansijskim tržištima, organizaciono kadrovske poslove, praćenje usklađenosti poslovanja i sprječavanje pranja novca, generalni sekretarijat (korporativno upravljanje i komuniciranje), pravne poslove.

Dino Redžepagić, član Uprave, neposredno je zadužen za poslovna područja prodaje za građane i pravna lica i informacione tehnologije, kao i inovacije.

Marko Popović, član Uprave, neposredno je nadležan za poslovna područja: upravljanje rizicima, bankarske usluge i podršku, nabavku, zaštitu i trezor, upravljanje problematičnim plasmanima i restrukturiranje.

Na redovnim sjednicama Uprave raspravlja se o zadacima iz redovnog poslovanja i razvoja NLB Banke, pitanjima kadrova, informacione tehnologije i bezbjednosti.

Članove Uprave bira Odbor direktora, uz odobrenje Centralne banke Crne Gore.

U 2019. godini je održano 55 sjednica Uprave.

Specijalizovane sjednice Uprave

Članovi Uprave na redovnim specijalizovanim sjednicama donose odluke sa područja upravljanja operativnim rizicima i područja zaštite lica, informacija i imovine i zaštite ličnih podataka.

Članovi specijalizovane Uprave su glavni izvršni direktor i izvršni direktori.

Specijalizovane sjednice se održavaju jednom mjesečno.

Održano je 12 sjednica u 2019. godini.

Radna tijela Uprave su:

- Odbor za upravljanje bilansnim odnosima i kapitalom,
- Kreditni odbor Banke i Kreditni odbor za fizička lica,
- Odbor za listu za intenzivno staranje, nadzornu listu i praćenje problematičnih plasmana,
- Komisija za likvidnost,
- Korisnički kolegijum za informacionu tehnologiju,
- Odbor za nove i postojeće proizvode,
- Odbor za upravljanje promjenama.

Ostalo

Socijalna i kadrovska pitanja

Kao i ranijih godina, Banka je i u 2019. godini uzela učešće u Vladinom **Programu stručnog osposobljavanja lica sa stečenim visokim obrazovanjem** i omogućila stručno usavršavanje za 30 visokoškolaca, kao i učešće u AmCham Programu stažiranja, čime je omogućila radnu praksu za dva studenta, u trajanju od 3 mjeseca.

Nastavljene su aktivnosti razvoja savremenih mehanizama zaštite zaposlenih od svakog oblika diskriminacije i mobinga.

Brigu o zdravlju zaposlenih i odgovoran odnos prema svom kadru, Banka je pokazala i potpisivanjem ugovora o **Dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju za vanbolničko liječenje zaposlenih**, putem kojeg je svim zaposlenima pružena mogućnost besplatnog liječenja do određenog iznosa.

Iz godine u godinu Banka podržava **kampanju prevencije karcinoma dojke „Vrijeme je sad“**. Svjesna važnosti redovnih pregleda u borbi protiv ove široko rasprostranjene bolesti, u okviru kampanje, obezbijedeni su besplatni specijalistički i ultrazvučni pregledi za oko 60 radnica Banke.

Da Banka promoviše zdrave životne stilove, potvrđuje još jedna akcija za zaposlene. Naime, inspirisana usvajanjem Zakona o ograničavanju upotrebe duvanskih proizvoda, koji između ostalog propisuje zabranu pušenja u radnom i javnom prostoru, Banka je u 2019. godini pokrenula internu kampanju protiv pušenja: **„Juče si rekao danas“**. Kampanja je imala za cilj da podigne svijest o štetnom uticaju pušenja na opšte zdravlje.

Posvećenost timu i želju za stalnim unapređenjem uslova rada i kvaliteta života zaposlenih u Banci potvrđena je i kroz promovisanje sporta. Naime, organizacija Sportskih igara svih članica NLB Grupe predstavlja najveći događaj koji je i 2019. godine okupio više od 1000 zaposlenih. Tokom vikenda provedenog u druženju i sportskom takmičenju, u kojem su učestvovali i zaposleni Banke, istaknute su vrijednosti koje sport promoviše u zaštiti i brizi o zdravlju, podsjećajući na vrijednosti sportskog, takmičarskog duha i fer pleja.

Takođe, organizovana su i tri Team Building-a na domaćem terenu, u cilju druženja i upoznavanja kolega iz ostalih organizacionih jedinica Banke, razmjene iskustava, ali i građenje još čvršćih veza u timu.

Pitanja životne sredine i društvene odgovornosti

Banka je tokom 2019. godine usvojila novu Politiku korporativne društvene odgovornosti NLB Banke AD Podgorica. Banka, kao članica NLB Grupe, ima važnu društveno odgovornu misiju da uz dobre rezultate Banke doprinese boljem kvalitetu života šire društvene zajednice u kojoj posluje. U skladu sa Kodeksom korporativne usklađenosti i etičkog postupanja zaposlenih u Banci i Statutom Banke, dugoročni cilj Banke je nastojanje da se do maksimuma poveća njena vrijednost i pruži doprinos većem kvalitetu života šire društvene zajednice.

Banka je odgovorna prema svojim klijentima, zaposlenima i društvenom okruženju, u namjeri

da postane njihov brižni mentor. Posebna pažnja se posvećuje znanju i cjeloživotnom učenju, odnosno edukacijama.

Pored brige o zaposlenima, Banka podržava razvoj sporta u Crnoj Gori, dajući doprinos brojnim humanitarnim aktivnostima, njegujući kulturu volonterizma, investirajući u očuvanje životne sredine. U svakodnevnom poslovanju nastoji da umanjí negativne učinke na prirodnu sredinu, tražeći mogućnosti njene obnove i zaštite, vodeći računa o održivom razvoju Banke.

U svojim društveno odgovornim aktivnostima, Banka je tokom 2019. godine dala najveći doprinos razvoju sporta i brizi o zaposlenima, uz nastavak tradicionalne akcije podrške crnogorskih porodilišta.

Ulaganje u razvoj sporta

U protekloj godini putem Zlatnog sponzorskog ugovora, Banka je podržala Košarkaški klub Budućnost Voli za ostvareni rezultat titule vice šampiona regionalnog takmičenja - ABA Lige i učesće u Euro Kupu. Na ovaj način afirmiše se sport i vrhunski sportski rezultati u Crnoj Gori.

Takođe, Banka tradicionalno podržava organizaciju jedinog međunarodnog ženskog teniskog turnira u Crnoj Gori - Royal Cup, koji je do sada okupio veliki broj visokorangiranih teniserki sa WTA liste.

Pored toga, Banka je podržala više sportskih inicijativa na lokalnom nivou, podstičući i podržavajući upravo najmlađe na bavljenje raznim sportovima.

Finansijsko opismenjavanje i ekonomske teme

Svoje klijente Banka podržava u ostvarivanju poslovnih i životnih ciljeva, pa je u 2019. godini organizovala poslovni forum **„Žene u biznisu – nova vrijednost crnogorske ekonomije“** koji se bavio temama od značaja za žensko preduzetništvo u Crnoj Gori. Na ovom događaju najavljeno je lansiranje novog kreditnog proizvoda namijenjenog ženama u biznisu koji će biti obezbijeđen u saradnji sa Evropskom bankom za rekonstrukciju i razvoj (EBRD).

Kao **finansijski mentor** Banka je posvećena savjetovanju u oblasti finansijske pismenosti. Naime, uz pomoć posebne web platforme u okviru web portala, kao i zvaničnih profila Banke na društvenim mrežama, klijentima i drugim zainteresovanim građanima se pružaju korisni finansijski savjeti, koji daju odgovore na pitanja kako samostalno upravljati ličnim i poslovnim finansijama, kako se razumno zaduživati, te kako planirati finansijsku budućnost.

Zaštita životne sredine

Konkretnim akcijama i u 2019. godini Banka je pokazala brigu o životnoj sredini. Ispred većine filijala, gdje je to bilo prostorno izvodljivo, postavljena su parkirališta za bicikla, a zaposleni su motivisani da na posao dolaze svojim dvotočkašima.

Digitalizacijom procesa umanjena je potreba za štampanjem, a samim tim i utrošak papira.

Zdravstvo

“Mali koraci mijenjaju svijet na bolje” naziv je kampanje za podršku crnogorskim porodilištima, koju Banka organizuje po četvrti put. U 2019. godini akcija je realizovana sa Košarkaškim klubom Budućnost Voli, čiji je Zlatni sponzor, na način što je svaki košarkaša ovog kluba do kraja 2019. godine, na domaćem terenu, u utakmicama Aba lige i Euro kupa, nagrađen donacijom vrijednosti 10 EUR za crnogorska porodilišta.

Teniski turnir **NLB Royal Cup** obilježio je humanitarni meč između predstavnika NLB Banke i Lovćen osiguranja, praćen donatorskim koktelom koji je imao za cilj prikupljanje novčanih sredstava za nabavku inkubatora za Odjeljenje za novorođenčad, Kliničko bolničkog centra Crne Gore. Prikupljena su potrebna sredstva koja će biti uručena početkom 2020. godine.

Povodom **Svjetskog dana borbe protiv dijabetesa**, u filijalama NLB Banke, organizovan je **Dan penzionera** pod sloganom **“Više za vaše zdravlje”**. Sa željom da se iskaže zahvalnost za ukazano povjerenje i lojalnost svojim najstarijim klijentima, ali i da podsjetite na važnost brige o zdravlju, Banka je u saradnji sa Ministarstvom zdravlja i Domovima zdravlja u Podgorici, Nikšiću, Baru i Bijelom Polju, u našim filijalama u ovim gradovima, omogućila besplatno mjerenje šećera u krvi i krvnog pritiska čemu se odazvao veliki broj penzionera.

Kultura

Jedan od stubova društveno odgovorne politike NLB Banke jeste kultura.

Kotorski festival pozorišta za djecu jedan je od festivala koji umjetnost i kulturu približava najmlađima. Prepoznajući značaj onoga što ovaj festival, sa tradicijom dugom skoro tri decenije predstavlja za Crnu Goru ali i šire, 2019. godine Banka je kao „Prijatelj festivala“ podržala njegovo održavanje. Festival je upriličen tokom jula mjeseca, a bogat program sa raznovrsnim pozorišnim, edukativnim i zabavnim sadržajem za djecu i odrasle održavao se na različitim lokacijama kotorskog starog grada.

Prepoznat je i značaj filma za razvoj svakog pojedinca i društva u cjelini i zbog toga je podržan svaki napor da film postane dio kulture života u našoj sredini. NLB Banka je i 2019. godine bila sponzor petog Džada film festivala koji se održao u junu mjesecu prošle godine, na podgoričkim ulicama i trgovima. Po prvi put je bio organizovan i Međunarodni festival debitantskog igranog filma, a NLB banka je bila pokrovitelj nagradnog fonda za Najbolji debitantski igrani film i Najboljeg reditelja.

Sprečavanje mita i korupcije

NLB d.d. djeluje u finansijskom sektoru, za koji je karakteristična visoka i obimna regulisanost, jer je izložen visokim rizicima, što uključuje i sistemske rizike. NLB d.d. je takođe svrstana među sistemski značajne banke u Evropskoj Uniji (EU) i kao takva podvrgnuta nadzoru Banke Slovenije i Evropske centralne banke.

NLB d.d. mora obezbjeđivati usklađenost sa važećim pravnim aktima EU i propisima Republike Slovenije i drugim aktima, smjernicama, preporukama i međunarodnim standardima, koje usvajaju

EU institucije i drugi organi EU i organi Republike Slovenije.

Sve članice NLB Grupe dužne su da uspostave trajnu i efikasnu funkciju usklađenosti poslovanja. U okviru funkcije usklađenosti poslovanja, članice NLB Grupe uzimaju u obzir specifične rizike usklađenosti, kojima je konkretno društvo izloženo i uključuju, između ostalog, sprečavanje i istrage prevara, zloupotreba i drugih štetnih radnji i sprečavanje korupcije i sukoba interesa.

U tom smislu, Banka je donijela Politiku upravljanja konfliktom interesa i sprečavanja korupcije, kojom se uređuju osnovna pravila i postupci upravljanja rizicima s ukoba interesa na nivou cjelokupne NLB Grupe, pravila u dijelu primanja i davanja poklona i sprečavanja korupcije. Politika je usklađena sa relevantnim dokumentima NLB d.d. i usvojena od strane Odbora direktora u maju 2018. godine. Banka je tokom 2019. godine sprovela elektronsku edukaciju na teme *Sukob interesa i Sprečavanje prevare, zloupotrebe i drugih štetnih ponašanja*, kao i radionicu na temu *Sukob interesa i primanja poklona*.

Osim toga, Banka je donijela i Uputstvo o postupku ispitivanja sumnji o štetnom ponašanju, preduzimanju mjera i zaštita zviždača, koje uspostavlja standarde Banke u postupku ispitivanja štetnih ponašanja, koje izvrše zaposleni u Banci ili spoljni učinioci, pri čemu u oba slučaja Banci nastane ili bi mogla da nastane materijalna ili nematerijalna šteta. Ovim Uputstvom definisane su i mjere za podsticanje prijave i mehanizmi zaštite internih zviždača.

Banka nije imala poznatih odstupanja od Politike upravljanja konfliktom interesa i sprečavanja korupcije tokom 2019. godine, niti prijavljenih ili otkrivenih slučajeva sukoba interesa i korupcije.

BANK GUARANTEE **EASY** **KLIKIN** **TRUST**
DIGITAL SERVICES **B2B** **KNOWLEDGE** **ACCESSIBILITY**
24/7 **LJUBLJANA** **QUALITY** **FLEXIBILITY** **CONSULTING**
EMPLOYEES **B2B** **B2C** **SOCIAL** **STABILITY** **TRUST**
RESPONSIBILITY **REGIONAL PROJECTS** **R&D** **FINANCIAL LITERACY** **REGIONAL PROJECTS** **UP TO DATE** **FLEXIBILITY** **EXCELLENCE** **PRIVATE BANKING** **PURCHASE OF RECEIVABLES**
MOBILE WALLET **NLB PAY** **BEST SERVICE**
FLEXIBILITY **TRUST** **SECURITY** **NLB TELEDOM**
+ BELGRADE **24/7** **REGIONAL PROJECTS**
FINANCIAL ADVICE **BANJA LUKA**
PURCHASE OF RECEIVABLES **BANK GUARANTEE**
5. REGIONAL PROJECTS **B2B** **KLIKIN**
327 BRANCHES **PROFESSIONAL**
MOBILE WALLET **NLB PAY** **BEST SERVICE** **WIN-WIN**
BANK GUARANTEE **PROFESSIONAL** **B2B** **EASY TRUST** **EXCELLENCE** **ACCESSIBILITY** **NLB KLIK**
UP TO DATE **KNOWLEDGE** **ACCESSIBILITY** **GROWTH**
ECOLOGY **PROFESSIONAL**
PODGORICA **R&D** **SECURITY**
REGIONAL PROJECTS
EASY GROWTH **MENTORSHIP** **PRISHTINA**
WIN-WIN **NLB TELEDOM** **WIN-WIN** **SKOPJE** **B2B** **FINANCIAL LITERACY** **CARE** **DONATIONS** **BANK GUARANTEE** **PURCHASE OF RECEIVABLES**
KLIKIN **DIGITAL SERVICES** **FLEXIBILITY** **ECOLOGY** **SPONSORSHIP** **GOOD DEEDS** **MOBILE BANK** **TRUST**
GROWTH **NLB KLIK** **DIGITAL SERVICES** **SARAJEVO** **HEALTH** **BANK GUARANTEE** **PURCHASE OF RECEIVABLES**
MOBILE WALLET **NLB PAY** **DIGITAL** **WIN-WIN** **24/7** **SECURITY**
MOBILE BANKERS **DIGITAL** **24/7** **HEALTH** **SECURITY**

NLB Banka
Za sve što dolazi.